

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

 Дар'я МАЛЬЧИКОВА
19 вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Освітня програма Історія та археологія
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Факультет психології, історії та соціології
Кафедра історії, археології та методики викладання
Курс II

Івано-Франківськ 2025/2026

Програму розроблено:

1. **Черемісін Олександр Вікторович**, професор кафедри історії, археології та методики викладання, доктор історичних наук, професор
2. **Михайленко Галина Миколаївна**, доцентка кафедри історії, археології та методики викладання, кандидатка історичних наук, доцентка
3. **Бойков Олег Юрійович**, доцент кафедри історії, археології та методики викладання, кандидат історичних наук кандидат історичних наук, доцент

Програму розроблено на основі освітньо-професійної програми Історія та археологія другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої наказом ректора ХДУ № 270-Д від 29 червня 2023 р.

Деканеса факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри історії, археології та методики викладання

Протокол № 2 від 22 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри

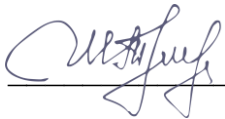

Наталя КУЗОВОВА

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 2 від « 16 » вересня 2025 р.

Голова ради

Тетяна ШВЕЦЬ

Керівниця навчального відділу
“19” вересня 2025 року

Вікторія ЯЦЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ВСТУП

(загальна інформація про практику, коротка анотація, термін практик)

Практична підготовка здобувачів, які навчаються у Херсонському державному університеті, здійснюється шляхом проходження ними практики в закладах освіти, на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням академічної доброчесності учасників освітнього процесу Херсонського державного університету.

Виробнича практика здобувачів 2 курсу другого (магістерського) рівня відбувається у 3 семестрі термін – 4 тижні для здобувачів денної та заочної форм навчання, на базах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій та принципів і практик європейських країн.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма контролю	Опис, мета
ОК 09	Виробнича практика	6	диф. залік	Набуття практичного досвіду здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн

1. Мета, основні завдання та формат (очний, дистанційний, змішаний, екскурсія, виїзна) практики

Мета практики: набуття практичного досвіду здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

Основні завдання і практики:

- поглиблення і закріплення у виробничих умовах теоретичних знань зі спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, застосування їх у вирішенні конкретних завдань практики;
- оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів за вимогами закладів вищої освіти;
- формування практичних умінь і навичок для виконання професійних завдань та обов'язків інноваційного характеру у якості асистента чи викладача;
- вивчення передового практичного досвіду викладацької діяльності;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у закладах вищої освіти, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів;
- формування умінь професійного і педагогічного спілкування;
- виховання морально-етичних якостей викладача закладів вищої освіти, індивідуального творчого стилю професійної діяльності, потреби в самоосвіті;
- розвиток професійно значущих якостей особистості;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;
- апробація матеріалів і висновків кваліфікаційної роботи при викладанні основних курсів з історії;
- формування навичок індивідуальної та групової роботи, самоорганізації, прагнення до самоосвіти, систематичного набуття й поповнення знань, вмінь і навичок роботи за обраним фахом.

Формат проведення практики: дистанційний

2. Програмні результати навчання та компетентності

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
ОК 09	Виробнича практика	ЗК2, 3, 6, 8, 9	ФК1-6, 8, 9, 11	ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень. ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології. ПР03. Планувати і виконувати прикладні частини дослідження у рамках історичних або міждисциплінарних проєктів з урахуванням сучасних методологічних підходів. ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів. ПР05. Планувати і виконувати прикладні дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки. ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання. ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо. ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн. ПР10 Знати історичні факти, що відображують історію Південної України, актуальні проблеми регіональної історіографії

3. Програма (види, зміст і обсяг завдання (робіт), форма виконання) практики

Зміст і оцінювання практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентації тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)

1	2	3	4
1.	Проведення та оформлення двох залікових занять з фаху	Конспекти 2-х залікових занять з фаху	20
2.	Методична розробка та проведення кураторської години з фаху	Методична розробка кураторської години з фаху	10
3.	Проведення аналізу заняття викладача ЗВО з фаху	Аналіз заняття викладача ЗВО з фаху	10
4.	Удосконалення навичок наукової роботи (підготовка наукової статті / тез до збірника наукових праць / конференції)	Стаття / тези / доповідь	10
5.	Загальне оформлення та ведення звіту про результати практики, презентація результатів практики, захист практики	Звіт про проходження практики	50
Загальна кількість балів			100

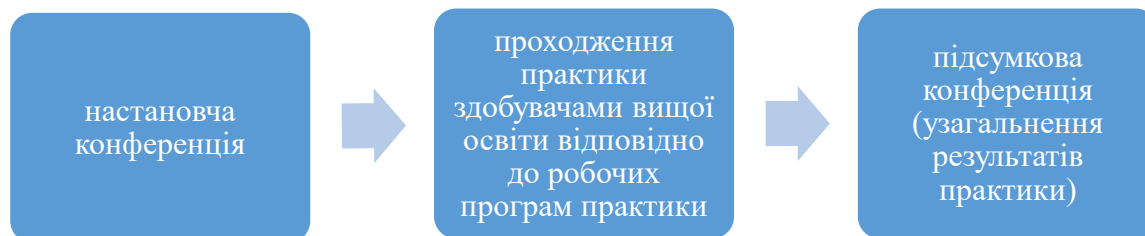
Примітки:

Загальна кількість балів:

-100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020 № 803-Д)

4. Організація проведення практики

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього

трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проєктування, виконання індивідуальних завдань, тренінг тощо.

5. Методичні рекомендації

Досягнення поставленої мети і завдань практики передбачає оволодіння здобувачами практичних умінь здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.

Перелік основних видів роботи здобувачів під час проходження практики:

Перелік основних видів навчальної роботи

- проведення семінарських, практичних і лабораторних занять;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- відвідування занять викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;

Перелік основних видів методичної роботи

- розробка конспектів лекцій, підготовка навчально-методичних матеріалів до семінарських, практичних лабораторних занять і самостійної роботи студентів;

- ознайомлення з робочими навчальними планами, робочими навчальними програмами та силабусами освітніх компонент;
- складання силабусів, завдань для проведення поточного та підсумкового контролю;
- ознайомлення з інноваційними формами, методами і технологіями навчання;
- вивчення і впровадження передового досвіду організації освітнього процесу.

Перелік основних видів організаційної роботи:

- участь у виховній роботі, виконання доручень куратора академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі;
- участь у підготовці та проведенні студентських і учнівських олімпіад, у роботі МАН;
- участь в організації та проведенні організаційно-виховних заходів;
- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету, кафедри;
- участь у роботі засідань кафедри факультету;
- ознайомлення з принципами управління діяльністю структурного підрозділу університету;
- ознайомлення з правилами оформлення виробничої документації.

6. Система та критерії оцінювання, формування підсумкової оцінки.

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка виробничої практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Рекомендований розподіл балів за результатами проходження практики

Зміст завдання	Кількість балів
Поточний контроль	50
Проведення та оформлення двох залікових занять з фаху: - конспекти 2-х занять з фаху	0-20
Методична розробка та проведення кураторської години з фаху: - методична розробка кураторської години з фаху	0-10
Проведення аналізу заняття викладача ЗВО з фаху: - аналіз заняття викладача ЗВО з фаху	0-10
Удосконалення навичок наукової роботи (підготовка наукової статті / тез до збірника наукових праць / конференції): - стаття / тези / доповідь	0-10
Підсумковий контроль	50
Ведення звіту про результати практики	0-10
Захист звіту	0-25
Відповіді на запитання	0-15

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: <https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg>

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звітні документи акуратно оформлюються і подаються груповому керівнику на наступний робочий день після завершення практики. Звітна документація перевіряється, затверджується та оцінюється груповим керівником.

Звіт про практику формується із наступних документів:

1. Звіт про результати практики, в якому обов'язково вказано (його форма та вимоги щодо заповнення доводяться до практикантів на настановній конференції організатором практики):

- терміни початку і закінчення практики, інформація про виконання програми практики;
- перелік всіх видів робіт, що здійснювались за період практики;
- оцінки та підписи групового керівника.

Звіт про практику формується із наступних документів:

1. Конспекти 2-х занять з фаху
2. Методична розробка кураторської години з фаху.
3. Аналіз заняття викладача з фаху.
4. Стаття / тези / доповідь.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Контроль за проходженням практики здійснюється у декількох напрямках:

- ведення здобувачем звіту про результати практики, де записуються усі види робіт під час проходження практики;
- оцінка видів робіт, передбачених програмою практики, керівниками практики;
- оцінювання здобувачів включає оцінки за кожне виконане завдання.

Критерії оцінювання практики

Підведення підсумків та узагальнення результатів навчальної практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Підсумкова оцінка за практику складається з суми балів, отриманих від:

- керівника від бази практики (50%);
- керівника від кафедри історії, археології та методики викладання (50%).

Підсумковий контроль здійснюється під час підсумкової конференції, на якій практикант звітує про виконання завдань практики комісії, призначеній деканом факультету.

Шкала оцінювання практики:

Сума балів /Localgrade	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою/Nationalgrade
---------------------------	-------------	--

90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні:

1. Закон України «Про вищу освіту»
2. Закон України «Про освіту»
3. Кулішов, Володимир Сергійович. "Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник." (2022).
4. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
5. СИТНИК, Т. (2022). Особливості використання педагогічного співробітництва та партнерства у закладах вищої освіти України. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: "Педагогічні науки"*, (2), 57-64.
6. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 032 Історія та археологія, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти та науки України від 31.05.2021 р. року № 603

Допоміжні:

1. Паска, А. (2023). Музейна педагогіка в закладах вищої освіти України та республіки Польща: історіографічний аспект. *Наукові інновації та передові технології*, (6 (20)).
2. Сидоренко, В. В., Кулішов, В. С., & Торба, Н. Г. (2023). Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 1(5), 1-15.

3. Тарангул, Л., & Романюк, С. (2022). Використання технологій доповненої реальності в освітньому процесі закладів вищої освіти.
4. Руденко С. Б. Музей як технологія. Київ, 2021. 436 с.
https://chtyvo.org.ua/authors/Rudenko_Serhii_Borysovykh/Muzei_iak_tekhnolohiia/

Література іноземними мовами:

1. Ojala, M. (2021). Safe spaces or pedagogy of discomfort? Senior high-school teachers' meta-emotion philosophies and climate change education. *The Journal of Environmental Education* , 52 (1), 40-52.
2. Shah, R. K., & Campus, S. (2021). Conceptualizing and defining pedagogy. *IOSR journal of research & method in education*, 11(1), 6-29.
3. Yates, A., Starkey, L., Egerton, B., & Flueggen, F. (2021). High school students' Experience of online learning за Covid-19: influence of technology and pedagogy. *Technology, Pedagogy and education* , 30 (1), 59-73.

Електронні ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України / <http://mon.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Херсонського державного університету <http://www.kspu.edu/>
3. Електронний репозитарій Херсонського державного університету. Режим доступу:
https://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library/Resource_2017/Digital_resources_2017/eKhSUIR_2017.aspx
4. Електронна бібліотека Академії педагогічних наук НАН України. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>